

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในนิทานชาดก พระเจ้าห้าร้อยชาติ ฉบับของ พูนศักดิ์ คักดานุวัฒน์ และจอม บุญตาเทศ ป. จำนวน 233 เรื่อง โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์คุณธรรม ตามแนวการศึกษาของ วิมล แซ่เอ็ง ในปริญญานิพนธ์เรื่อง "วิเคราะห์คุณธรรมของตัวละครเด็กและเยาวชนในนวนิยายของโบตัน พ.ศ. 2522 - พ.ศ. 2530" พ.ศ. 2533 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จำนวน 29 ข้อ โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์ ผลปรากฏว่า คุณธรรมที่ปรากฏมากที่สุดคือ ความเมตตากรุณา พฤติกรรมที่พบมากที่สุดคือ ให้ความช่วยเหลือมนุษย์ หรือสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์ หรืออันตราย คุณธรรมที่ปรากฏเป็นอันดับ 2 มีสองด้าน คือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ พฤติกรรมที่พบมากที่สุดคือ มีน้ำใจต่อผู้อื่นเสมอ และคุณธรรมด้านความเป็นผู้มีเหตุผล พฤติกรรมที่พบมากที่สุดคือ พิจารณาไตร่ตรองเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีหลักการและละเอียดรอบคอบ โดยไม่หลงเชื่อหรืองมงายต่อสิ่งใดง่าย ๆ สำหรับคุณธรรมที่ปรากฏมากเป็นอันดับ 3 นั้น มีสองด้านคือ ความเป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจ พฤติกรรมที่พบมากที่สุดในคุณธรรมด้านนี้ คือ ควบคุมอารมณ์ต่าง ๆ ได้ มีสติยั้งคิดเสมอ ไม่ตกอยู่ในความประมาท มีความสุขุมรอบคอบ และคุณธรรมด้านความมีศรัทธาต่อศาสนา พฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือ ประพฤติปฏิบัติตามคำสอนทางศาสนา ส่วนคุณธรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดมีสองด้าน คือ การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และการยอมรับความเปลี่ยนแปลง

The main purpose of this study was to analyze and evaluate the moral principles from 233 Buddha's tales in the book of NIBATA JATAKA edited by Poonsak Sakdanuwat and Jom Boontaphes P. based on 29 criteria suggested in a thesis work, "The analysis and evaluation of the moral principles of youth characters in Botun's novel from years 1979 to 1987", written by Wimol Sae-Aueng in 1990 at Srinakarinwirot University Songkhla Campus. The descriptive analysis and evaluation techniques were used to extract the moral contents from the 233 tales. The result clearly showed that the moral principle called "mercy" was most frequently referred in several tales. The merciful behavior alluded primarily was to support humans or animals to be free from suffering. The second most frequent principles made reference in the book were "contribution, sacrifice and rationality". The majorities of manner founded in these principles were "generousness and meticulousness". The third most recurring moral principles mentioned in the book were "consciousness and faith" which represent significant behaviors: emotion controllability and following their religious doctrines. The very least moral principles founded in the book were "violation of privacy and acceptability of change".